

ALUMNIEUWSBRIEF

ALUMNI ONDERWIJSKUNDE GRONINGEN

NR. 7 FEBRUARI 2014

INHOUDSOPGAVE

[klik op een hoofdstuk om direct naar het hoofdstuk te gaan](#)

1	Van de voorzitter	01
2	Nieuws uit en activiteiten van de alumnivereniging	02
2.1	Notulen ALV 2013	02
2.2	Onderwijs Research Dagen en Alumnidag 2014	04
3.	De decentrale alumnidag van AVOG op 31 mei 2013	05
3.1	Verslag door Robert Smeenk	05
4.	Verhalen over en interviews met alumni	07
4.1	Het dubbelinterview <i>Abe Meiniger en Pauline Bakker</i>	07
4.2	'Cijfers geven helpt het leren niet' <i>Niels Strolenberg</i>	09
5.	Nieuws van de faculteit	11
5.1	Faits divers uit de wereld van Onderwijskunde en GION <i>Prof. Dr. Roel Bosker</i>	11
5.2	Scripties-titels van afgestuurde onderwijskunde studenten	12

Extra bijlage

Aanmelding AVOG Alumnidag op 13 juni 2014

Beste Alumnus,

Namens het bestuur allereerst de beste wensen voor 2014. Het belooft een jaar te worden met een aantal bijzondere gebeurtenissen.

Zoals het 400 jarig bestaan van de Rijksuniversiteit en het 50 jarig bestaan van de opleiding Onderwijskunde.

In samenwerking met de faculteit hebben we besloten om onze jaarlijkse Alumnidag te laten aansluiten bij deze unieke gebeurtenissen.

Dit betekent dat we vrijdag 13 juni a.s. vanaf 15.00 uur in Groningen onze alumnidag gaan houden. Naast interessante gastsprekers zal er ook voor een ieder het 50 jarig jubileumboek beschikbaar worden gesteld. We sluiten af met een gezamenlijk diner. Elders in deze nieuwsbrief vindt u meer informatie hierover.

Verder vindt u in deze nieuwsbrief een uitgebreide beschrijving van de Alumnidag inclusief de algemene ledenvergadering van 2013 die plaatsvond in Leeuwarden bij de hogeschool Stenden, een dubbelinterview met twee onderwijskundigen die werkzaam zijn bij het UMCG en een prikkelend stuk van een alumni over toetsing.

Tenslotte:

Het zal u zeker ook niet ontgaan zijn dat er van alles in beweging is in het internationale bankverkeer. Per 1 januari 2014 wordt er bij de banken exclusief gewerkt met IBAN-codes. Dit stelt nieuwe eisen aan de administratie van de vereniging. Er wordt door de penningmeester hard gewerkt om dit te organiseren. We gaan ervan uit dat we geen onoverkomelijke problemen zullen hebben hiermee en dat de jaarlijkse incasso zoals gewoonlijk in april of mei zal plaatsvinden.

Met hartelijke groet,
Roelof Nijenbanning (vz)

2.1 Notulen 31 mei 2013 ALV AVOG

Plaats: Stenden University Leeuwarden

Tijd: 10.30 – 11.00

Aanwezig: Maartje van den Bogaard (penningmeester), Roelof Nijenbanning (voorzitter), Pauline Bakker (secretaris), Robert Smeenk (lid), Willeke Steursma (lid), Carla Rink (lid), Wieke van der Goot (kascie), Eelco Jellema, Nantsje Leijendekker, Jellie Brandsma, Mariette Mengerink, Irma Meijners, Erik de Graaf, Jellina Timmer, Lisanne Verheij, Esther Kijk in de Vegte, Nicky de Groot, Rowan Davids, Sanne van Namen Melle Schreij, Lianne Vermeulen, Riëks Dijkstra (kascie)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

De RUG zoekt Alumni onderwijskunde voor matchingsdag. Tijdens deze dag kijken nieuwe (mogelijke) studenten onderwijskunde of zij de juiste keuze gemaakt hebben, dit door in gesprek te gaan met alumni. Deze mededeling is inmiddels gecommuniceerd via LinkedIn.

3. Notulen ALV 2011

Notulen zijn vastgelegd.

4. Jaarverslag 2012 AVOG

In het jaar 2012 is het bestuur 5 keer bijeen geweest.

De volgende zaken waren actueel in 2012:

- 1) De voorbereiding voor de alumni dag 2012 aan de TU Delft in mei 2012.
- 2) Het uitbrengen van de jaarlijkse nieuwsbrief in juli 2012.
- 3) Het voorbereiden van de alumni dag aan de Hogeschool Stenden in 2013.
- 4) De gezamenlijke voorbereiding met het alumniplatform voor het 400 jarig bestaan van de RUG in 2014.

Ad.1.

De ALV van 25 mei 2012 bij de TU Delft werd een groot succes. Interessante sprekers van de TU Delft namen ons mee in de boeiende leerplan- en onderwijsomgeving van deze Technische Universiteit.

Ad.2.

De jaarlijkse nieuwsbrief is in juli 2012 verschenen. Vele Alumnileden leverden informatieve en inhoudelijke sterke bijdragen waardoor het een succesvolle uitgave werd. De verspreiding van de nieuwsbrief heeft in 2012 zowel digitaal als in een papieren versie plaatsgevonden om alle leden nogmaals de gelegenheid te geven om het machtigingsformulier in te vullen.

Ad. 3.

De voorbereiding van de alumni dag op 31 mei 2013 is goed verlopen. In het najaar van 2012 waren de contouren voor deze dag bekend en kon gestart worden met het concreet maken van het programma.

Ad.4.

In 2012 hebben we 2 keer de vergaderingen bezocht van het alumniplatform van de RUG i.v.m. het 400 jarig bestaan. Een maand lang van 15 mei t/m 15 juni 2014 zal dit worden gevierd in Groningen. Het RUG400-thema is For Infinity.

5. Financieel verslag

Opmerkingen vooraf.

- 2012 was een gunstig financieel jaar. Door de automatische incasso wordt de contributie structureel geïnd.
- We hebben geen factuur ontvangen van de TU Delft, hierdoor is de alumnidag van 2012 erg goedkoop uitgevallen.
- Op dit moment zijn de vaste lasten en de inkomsten aan contributie gelijk. In de toekomst moet gekeken worden naar meer inkomsten (bv betalende leden).
- Dit jaar wordt een digitale applicatie aangeschaft zodat we een up-to-date leden bestand krijgen en dat de automatische incasso goed verloopt.
- Er wordt een opmerking gemaakt over de 20.000 die de alumnivereniging op een spaarrekening heeft staan. De penningmeester geeft aan dat we proberen de vaste lasten te betalen uit de contributie en dat de 20.000 in principe hiervoor niet ingezet worden. Wanneer de alumnileden een goed idee hebben voor de besteding van 20.000 hoort het bestuur dit graag.

De kascommissie adviseert de ALV decharge te verlenen aan het AVOG bestuur

Rieks Dijkstra stapt uit de kascommissie, hij wordt bedankt voor zijn inzet. Virginia Fredrik wordt nieuw lid van de kascommissie.

6. Begroting

Begroting wordt zonder opmerkingen goed gekeurd.

7. WVTTK

- We hebben in 2012 afscheid genomen van Kelly Steiger. Hij wordt bedankt voor zijn inzet voor de alumnivereniging. Willeke Steursma zal zijn positie innemen.
- Door het bestuur wordt aan de leden van de ALV gevraagd of er iemand is die een stukje wil schrijven over de decentrale alumnidag 2013 bij Stenden Univerity.
- Het bestuur vraagt de leden van de ALV of zij ideeën hebben om LinkedIn groep te verlevendigen.

8. Rondvraag Sluiting

De voorzitter sluit om 11.25 uur de vergadering en bedankt iedereen voor zijn aanwezigheid.

2.2 Onderwijs Research Dagen en Alumnidag 2014

De AVOG alumnidag (middag) komt er weer aan! Deze keer sluiten wij aan op 3 verschillende activiteiten die in juni 2014 in Groningen plaatsvinden:

1. Het alumniweekend ter ere van de 400ste verjaardag van de RUG (www.rug400.nl)
2. De Onderwijs Research Dagen (www.ORD2014.nl)
3. 50 jarig bestaan van de opleiding onderwijskunde

Op vrijdagmiddag 13 juni 2014 organiseren wij een interessant programma voor onze alumni. Deze middag sluit zowel qua planning als qua inhoud aan op de andere activiteiten. Zo zal tijdens de alumnimiddag aandacht besteed worden aan 50 jaar onderwijskunde in Groningen en zal een spreker van de ORD een lezing voor ons verzorgen. De middag zal plaatsvinden op de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen.

Programma

15.00 – 15.15	Ontvangst
15.15 – 15.45	Algemene Ledenvergadering (ALV)
15.45 – 16.45	Lezing & discussie over ‘Eye Tracking’ door Prof. Dr. T.A.J.M. (Tamara) van Gog
16.45 – 17.45	Lezing over ‘Deelname en Distantie’ (thema ORD) en film over 50 jaar onderwijskunde door dr. H.T.A. (Hilda) Amsing
17.45 – 18.30	Borrel (locatie wordt nader bekend gemaakt)
18.30 – 22:00	Diner (locatie wordt nader bekend gemaakt)

De planning van de gezamenlijke activiteiten in Groningen ziet er als volgt uit:

11 juni 2014	12 juni 2014	13 juni 2014	14 juni 2014	15 juni 2014
ORD vanaf 9.00	ORD	ORD tot 14.30 Alumnidag 15.00 tot ±22.00 RUG400 vanaf ±22.00	RUG400	RUG400

Aantal deelnemers

Minimaal 30 tot maximaal 75 deelnemers (deelname geschiedt op volgorde van inschrijving).

Inschrijven (zie bijlage aanmelden)

Bij inschrijving kunt u aangeven welke activiteiten u van plan bent bij te wonen (ALV/Lezingen/Borrel/Diner).

Kosten

Alumnileden kunnen gratis de alumnidag bijwonen, hiervoor krijgen zij:

- Een interessant programma
- Een gesigneerd boek 50 jaar onderwijskunde
- Een borrel

Voor het diner vragen wij een kleine bijdrage. Bent u nog geen alumnidid dat kunt u terplekke lid worden voor een bedrag van 15 euro.

3.1 Decentrale alumnidag 2013 bij Stenden Hogeschool in Leeuwarden

Op 31 mei 2013 vond de tweede decentrale alumnidag plaats. Waren we vorig te gast bij de TU Delft, dit jaar waren we uitgenodigd bij Stenden University te Leeuwarden.

We mochten ons melden bij het leerbedrijf Stenden Hotel. Een hartelijk ontvangst in de lobby met een heerlijk kopje koffie en een lekker koekje. Dit bleek een voorbode voor een heerlijke middag waarin we werden meegenomen in een wereld van gastvrijheid, horeca en gastronomie.

De middag begon met een inleiding van onze eigen voorzitter Roelof Nijenbanning, tevens werkzaam bij Stenden University. Roelof verwelkomde ons en stelde de sprekers van die middag aan ons voor.

De eerste spreker was Hans Otting. Hans hield een verhaal over Problem-based learning bij Stenden Hotel Management School. Hans is één van de pioniers van de opleiding en hij vertelde dan ook dat bij de start van de opleiding in 1986 hij zich bezighield met enerzijds de bouw van het hotel, de keuze van het bestek en de keukeninrichting en anderzijds als onderwijskundige, met de opzet van een volledig nieuw curriculum. Otting had in Maastricht ervaring opgedaan met PGO (Probleem Gestuurd Onderwijs) en hij introduceerde dit ook in Leeuwarden. Praktijkgerichte cases, veel in groepen werken en begeleiding van 'echte' praktijkdocenten. De Stenden hotelschool was de 3e hotelschool in Nederland en had zichzelf zeer ambitieuze doelen gesteld, namelijk de beste hotelschool van Nederland en excelleren in hospitality management en onderwijs.

Problem-based learning in de opleiding werd zichtbaar door een thematische, modulaire, interdisciplinaire benadering, waarbij studenten leerden in de context van hospitality. In de praktijk betekende dit dat studenten zelfstandig met elkaar een restaurant runden. Ze kregen veel verantwoordelijkheid en moesten elkaar begeleiden. De docent kwam pas om de hoek kijken als de student om hulp vroeg. Uitgangspunt was dat de student pas echt iets leert als deze actief bezig is met kennisverwerking. En dat dus allemaal in een echte praktijkomgeving, waarbij er geen enkel excuus gold voor slechte prestaties, de uitkomst moest namelijk altijd goed zijn. 'Education is never an excuse for bad service'.

Het was voor ons een boeiend verhaal mede omdat het vanuit de eerste hand van één van de grondleggers van de opleiding werd verteld. Hans Otting is inmiddels met pensioen, maar vertelde dat hij graag zijn verhaal wilde doen voor ons.

Als tweede kwam Frank Huser aan bod. Frank Huser is werkzaam op de afdeling Expertise Services en Research en actief als PGO trainer. Binnen zijn functie als PGO trainer, geeft hij trainingen en begeleidt hij tutoren. Met zijn presentatie wilde Frank benadrukken dat we voortdurend onbewust dingen koppelen aan iets wat je eerder gezien hebt en interpreteren, in plaats dat we objectief observeren. Hij deed dit aan hand van een groot aantal videofragmenten. Frank vertelde ons dat objectief

observeren als tutor binnen PGO juist erg belangrijk is, vooral het leren kijken en openstaan wat er gebeurt.

De derde presentatie werd gegeven door Jan Bossema en ging over Real World Learning. Jan Bossema is werkzaam binnen Stenden University als learning and development manager.

In deze laatste presentatie vertelde Jan ons over de opbouw van het huidige onderwijs. De duur van de opleiding is 4 jaar, waarin in de eerste 3 jaren op operationeel, strategisch en tactisch niveau wordt opgeleid en het laatste jaar bestaat uit het toepassen en verder uitdiepen de kennis.

Binnen de opleiding wordt er gewerkt met simulaties, waarbij studenten een hotel van 200 kamers moeten runnen en een restaurant draaiende moeten houden. In de colleges komt de praktijk ook in veel facetten weer terug. Het werkveld geeft bijvoorbeeld colleges, zo leren studenten hoe ze aan duurzame afvalverwerking kunnen doen en het beste hun hotelkamers kunnen aanbieden op booking.com. De nadruk van de opleiding ligt op persoonlijke en professionele ontwikkeling. De vaardigheden leren ze in de 'praktijk' toch wel. Dit met als doel om de student na 4 jaar op te leiden tot een persoon die kan managen, zelfstandig en probleemoplossend is.

Na deze presentaties kregen we een rondleiding door het leerbedrijf (hotel en restaurant). Een deel van onze groep werd rondgeleid door Jan Bossema, een ander deel kreeg de rondleiding van een student. De rondleiding was een leuke ervaring, zeker met de informatie over de opbouw van de opleiding die we eerder die middag hadden mogen ontvangen.

De dag werd afgesloten met een uitermate goed verzorgde borrel (we hadden ook niet anders verwacht!). De drankjes en de lekkere bitterballen hebben bijgedragen aan een ontspannen en geslaagde alumnidag 2013.

Robert Smeenk, Bestuurslid AVOG

4.1 Het dubbelinterview

Deze editie een dubbelinterview met Abe Meiniger en Pauline Bakker, beiden werkzaam bij het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG).

Hoe ben je in Groningen terecht gekomen voor de studie Onderwijskunde?

Abe: Ik studeerde in Groningen Franse taal en letterkunde en wilde me meer verdiepen in didactische onderwerpen. Toen ben ik als bijvak onderwijskunde gaan doen bij Van Gelder. Uiteindelijk vond ik dit zo leuk dat het mijn hoofdvak is geworden.

Pauline: In eerste instantie wilde ik in een bibliotheek werken. Ik ben toen ook begonnen aan de studie Informatie Dienstverlening en Management bij de Hanze hogeschool. Na 3 maanden kwam ik er achter dat dit echt niets voor mij was. Toen heb ik besloten dat ik onderwijskunde wilde gaan studeren. De voornaamste reden hiervoor was, was dat ik kinderen met leerproblemen wilde begeleiden. Uiteindelijk ben ik iets geheel anders gaan doen.

Wat had je voor ogen toen je destijds koos voor de studie Onderwijskunde? Had je een beeld van het werk dat je wilde gaan doen, was het een keuze puur uit interesse, of iets daartussen?

Abe: Ik werd al vrij snel, toen ik het nog als bijvak deed, door een docent van de ALO gevraagd om mee te werken aan een project die focuste op het verbinden van sport met onderwijskunde. Ik werd hiervoor gevraagd omdat ik al jaren actief was (en nog steeds ben) als trainer / coach bij volleybal. Maar als ik goed terugkijk, is mijn affiniteit voor onderwijs al veel eerder ontstaan. Vroeger op school vond ik dat leraren heel slecht les gaven. Eerst wilde ik als docent Frans het beter gaan doen. Maar later ben ik me meer gaan verdiepen in de onderwijskunde en het doen van praktijkgericht onderzoek in het onderwijs.

Wat zijn beslissende ervaringen of keuzes geweest voor je in de opleiding Onderwijskunde?

Abe: Het project dat de verbinding legde tussen de sport en onderwijskunde en Van Gelder als docent heeft mij enthousiast gemaakt. Ik ben zowel bij prof. van Gelder als prof. Koster student-assistent geweest. Daarnaast was prof. Peeters ook een belangrijke persoon. Hij heeft mij enthousiast gemaakt voor bedrijfsopleidingen.

Pauline: Ik had gekozen voor de afstudeerrichtingen begeleiding en beleid. Uiteindelijk ben ik in de bedrijfsopleidingen terecht gekomen. Geheel toevallig. Ik had na mijn studie gesolliciteerd bij TPG Post, onder het mom van; kijken hoe dat gaat solliciteren. En opeens had ik de baan. Inmiddels ben

ik ruim 10 jaar verder, 3 banen verder en zit ik nog steeds in de bedrijfsopleidingenhoek. Geheel naar tevredenheid. Of ik spijt heb dat ik geen kinderen met leerproblemen begeleid? Nee, in het bedrijfsleven kom je ook mensen tegen met leerproblemen;) Nu mijn kinderen naar school gaan kom, zie ik wel hoe de school omgaat met leerproblemen, hier heb ik dan wel een mening over. Maar deze houd ik voor me.

Wat is de leukste herinnering uit je studietijd (in de faculteit of in de kroeg)?

Abe: Ik heb een hele leuke herinnering aan het organiseren van de ORD dagen in Groningen Onder leiding van prof. Koster hebben wij deze dagen georganiseerd.

Pauline: Mijn leukste herinneringen uit mijn studententijd zijn van mijn lidmaatschap en bestuursrol bij De Golfbreker, studentenzwemclub. Hier ben ik heel actief geweest, heb een wedstrijd in Groningen georganiseerd en heb gezwommen in heel Nederland.

Hoe ben je na de studie Onderwijskunde in je eerste baan terecht gekomen en wat hield je werk in? Ben je daar nog steeds werkzaam, of heb je inmiddels diverse banen gehad?

Abe: Mijn eerste baan (denk, denk)! Ik had gesolliciteerd op verschillende plekken 1) bij het NOC.NSF (onderwijskundig adviseur kadercursussen) en 2) bij de Hogere School voor de Gezondheidszorg. Ik was in diezelfde tijd bondscoach bij jong oranje Volleybal. De baan bij NOC.NSF viel al snel af. Want bij deze organisatie zou ik vaak hebben moeten werken in het weekend. Dit kwam niet goed uit met mijn hobby / andere baan bondscoach bij jong oranje Volleybal, wat ook vaak in het weekend was. Daarom heb ik gekozen voor de Hogere School voor de Gezondheidszorg. In eerste instantie vroegen ze iemand voor het onderwijs, maar hier vond men mij nog niet geschikt voor. Vervolgens hadden ze een andere functie voor mij als onderwijskundig adviseur van de directie, deze heb ik aangenomen. Hierdoor kwam ik ook in de HBO-raad terecht en ben ik adjunct directeur van deze school geworden. Uiteindelijk ben ik naar het noorden vertrokken en werk ik inmiddels al 27 jaar bij het UMCG. Hier heb ik verschillende functies bekleed, zowel management- als staffuncties, maar bij iedere functie stond het onderwijs / opleiden en leren wel centraal.

Pauline: De baan bij TPG Post was in Den Haag. Destijds ontmoette ik ook mijn huidige partner, hij woonde nog in het noorden en wilde hier eigenlijk niet weg. Ik wilde op zich wel weer terug naar het noorden, maar op voorwaarde dat ik als onderwijskundige wel een goede baan had. Ik ben toen aan de slag gegaan bij UMCG ambulancezorg. Maar na 1 jaar had Abe mij naar het UMCG gehaald. Hier ben ik nog steeds, met heel veel plezier.

In hoeverre doe je (nog) echt onderwijskundig werk? Zijn er dingen uit de opleiding die je nog regelmatig gebruikt? Wat doe je dan precies?

Abe: Het didactische model van Van Gelder en alle nieuwe varianten hierop gebruik ik nog regelmatig. Niet alleen in didactische zin, maar ook als beleidsmatig “denkmodel” bij innovatietrajecten.

Pauline: Er zijn geen zaken uit mijn opleiding die ik bewust toepas in mijn werk. Wel merk ik dat ik op een bepaalde manier denk en een bepaalde taal spreek. Helemaal wanneer je met artsen om tafel zit, die ‘niets’ weten van de onderwijskunde.

Drie jaar geleden heb ik nog een aanvullende postmaster gevolgd op het gebied van leren, ontwikkelen en veranderen. Ik merkte dat ik als onderwijskundige heel instrumenteel ben opgeleid en dat ik kennis en vaardigheden miste wanneer het gaat om leren in organisaties, veranderingen realiseren, teambegeleiding enz. Dit vind ik nog wel een gemis in de opleiding. Wanneer je terecht komt als onderwijskundige in een bedrijf is het heel handig om deze vaardigheden te bezitten, want je kan als onderwijskundige van alles verzinnen, maar als de organisatie, afdeling, team niet mee verandert bereik je niets.

Heb je dromen voor de toekomst? Hebben die nog een relatie met de Onderwijskunde?

Abe: Wie weet nog promoveren voordat ik met pensioen ga. Ik ben nauw betrokken bij de opleiding tot ziekenhuisarts. Ik hoop dat de ziekenhuisarts een belangrijke functie gaat krijgen in het ziekenhuis: als een soort spin in het web met veel aandacht voor patiëntveiligheid en kwaliteit.

Pauline: Mijn voornaamste focus is mijn gezin met 3 kleine kinderen. Hierdoor werk ik 3 dagen in de week. Voor mijn gezin heel goed, maar ‘werktechnisch’ is dit best weinig. Maar in de tijd dat ik aan het werk ben wil ik me verdiepen in opleidingscultuur, begeleiden van teams, leren op de werkplek, .. en alles wat verder op mijn pad komt.

4.2 ‘Cijfers geven helpt het leren niet’

Door Niels Strolenberg

Mij is gevraagd een stukje te schrijven voor de alumninieuwsbrief. Uiteraard moest het iets wat prikkelend zijn. Daarom is het stuk opiniërend opgetikt en roept het -hopelijk - enige gevoelens en gedachten op.

Het lijkt voor docenten en studenten de normaalste zaak van de wereld: cijfers geven en cijfers krijgen. Het huidige kabinet juicht centrale eind- en tussentoetsing toe en hoopt daarmee op een ambitieuzer leerklimaat in het onderwijs. Dat vertaalt zich door in het onderwijs. Ondertussen lopen docenten de benen uit het lijf om te proberen met meer toetsen en meer cijfers de toetsgekte en de afrekencultuur het hoofd te bieden. Maar maakt het geven van cijfers studenten nu slimmer? En motiveert het geven van cijfers studenten om zelfverantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leerproces?

Momenteel is het enorm populair om alles meetbaar te maken. In een markt hebben producenten feedback nodig over de kwaliteit en de rentabiliteit van processen en producten, en moeten consumenten in staat zijn afgewogen keuzes te maken. Hierom zijn ook in en rond het onderwijs praktijken ontstaan om input, throughput en output te kwantificeren. Voor wie niet gewend is te denken in zulk jargon: efficiënt en effectief is een middelbare school wanneer zij het halffabricaat ‘leerling

groep 8' (input) zonder vertraging (throughput) naar een eindexamenpapiertje op gepast niveau (output) loodst. Voor een leerling op het klasniveau geldt hetzelfde. Wanneer een student (input) zonder vertraging (throughput) met een 5,5 of hoger de lessenreeks verlaat (uitput) is hij efficiënt en effectief.

Het afrekenen op cijfers helpt de ontwikkeling van studenten niet. Het makkelijkste is dit aan te vliegen vanuit een reguliere klassensituatie. Want wat gebeurt er als studenten een cijfer terugkrijgen. Het eerste waar studenten naar kijken is hun eigen cijfer. Het tweede is het cijfer van de buurman of de buurvrouw. Dan wordt gelachen of triest gekeken en wordt gewhatsapp't naar hun ouders met 'ik heb het wel' of 'ik heb het niet gehaald'. Vervolgens leggen ze de toets aan de kant of tellen de punten in de kantlijn nog even na op fouten van de docent om tot een hoger cijfer te komen. Daarmee richt het cijfer vooral op het ego en niet op waar zij zichzelf kunnen verbeteren. Als docent zou je pas een cijfer moeten geven als een student klaar is met leren. Want zodra de student een cijfer heeft, verliest hij zijn interesse om nog beter te worden.

In een aantal Europese landen, zoals Engeland en Finland, is allang bekend dat formatieve evaluatie een zeer effectief middel is om de prestaties van studenten te verbeteren. Formatief evalueren is een manier om studenten zelf kennis, inzicht en vaardigheden te laten ontwikkelen en zelf te sturen op het eigen leerproces. Daarin communiceren docent en student met elkaar over leerdoelen, criteria en leerproblemen. Formatief evalueren en de sociale interactie die daaraan verbonden is kan de motivatie van een student verhogen. Het past bij de motivatiestrategie waarin competentie, autonomie en sociale verbondenheid de basisbehoeften zijn voor het leren. Formatief evalueren kan op verschillende manieren plaatsvinden, bijvoorbeeld formeel door oefentoetsen of minder formeel door het stellen van de juiste vragen met toepassing van goede feedback.

Van docenten vraagt formatief evalueren een hoop veranderingen. Het gaat er niet om dat de docenten meer dingen doet, maar juist anders zaken aanpakt. Het stellen van doelen in de lessen, goede (plenaire) vragen bedenken en werken aan nieuwe manieren om formatieve informatie op te doen. Daarin ligt ook direct het ingewikkelde. Het betekent wat in de opleiding van goede docenten en het versterken van de kennis en kunde van zittende docenten. Maar ook in bijvoorbeeld de grootte van de klassen. Nieuwe technologie bieden grote kansen voor het onderwijs, ook op het gebied van formatief evalueren.

Het voorgaande in overweging nemende kan worden gesteld dat het geven van cijfers onvoldoende is om tot een ambitieus leerklimaat te komen. Het toepassen van formatieve evaluatie is van groot belang, maar is niet iets wat vanzelf gaat. Het onderwijs is daarmee geen koekjesfabriek, maar een prachtige dynamische en complexe omgeving waarin sociale interactie er toe doet. Door die interactie krijgen studenten de kans om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leerproces en leren zij zich wapenen tegen een snel veranderende, flexibele arbeidsmarkt. De sleutel voor een ambitieus leerklimaat ligt in de scholen en bij docenten. Daar zullen we als maatschappij bij moeten aansluiten.

Linkedin: <https://twitter.com/nstrolenberg>
Twitter: @nstrolenberg

5.1 **Faits divers uit de wereld van**

Onderwijskunde en GION – Gronings Instituut voor Onderzoek van Onderwijs
Door Prof. Dr. Roel Bosker

Nieuwe afstudeerdifferentiatie Master Onderwijskunde

De masteropleiding Onderwijskunde zal vanaf het studiejaar 2014-2015 de nieuwe afstudeerrichting “Onderwijsverbetering en innovatie” aanbieden voor haar studenten. Deze afstudeerdifferentiatie bereidt studenten voor het verbeteren van het onderwijs in met name het basisonderwijs. De opleiding komt daarmee tegemoet aan de behoefte van veel basisscholen in de regio om systematisch de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, en sluit nauw aan bij de opleiding tot academisch geschoolde leraar basisonderwijs (AOLB) die het GION / Onderwijskunde samen met drie Noordelijke hogescholen in de regio aanbiedt.

Prof. Dr. Robert Slavin krijgt eredoctoraat bij 400-jarig bestaan RUG

Op vrijdag 13 juni 2014 ontvangt Robert Slavin, hoogleraar aan het Institute for Effective Education aan de universiteit van York en directeur van het Center for Research and Reform in Education aan de Johns Hopkins universiteit in Baltimore een eredoctoraat van de Rijksuniversiteit Groningen, ter gelegenheid van het 400-jarig lustrum van de universiteit. Eredocoraten worden uitgereikt aan personen die uitzonderlijke bijdragen hebben geleverd aan de samenleving, de wetenschap of de politiek.

Professor Slavin heeft zich tot doel gesteld scholen te helpen om kwalitatief hoogwaardig onderwijs te bieden, zodat alle leerlingen de kans krijgen zich volledig te ontplooien. Om dit te bereiken heeft hij talrijke overzichtsartikelen geschreven over de effectiviteit van verschillende onderwijspraktijken, gepubliceerd in de meest gerenommeerde wetenschappelijke tijdschriften. Ook plaatst hij publiek toegankelijke beoordelingen van educatieve programma's en hun effecten op de website best evidence encyclopedia. Daarnaast is Slavin ontwerper van het schoolbrede programma Success for All, dat is gebaseerd op empirische kennis over factoren die een rol spelen bij het verbeteren van onderwijskwaliteit en leerprestaties.

Over de lat met begrijpend lezen – Mechteld van Kuijk verdedigt haar proefschrift in maart

Op 13 maart a.s. zal Mechteld van Kuijk haar proefschrift Raising the bar for reading comprehension verdedigen. Ze beschrijft daarin de ontwikkeling en evaluatie van een – wat zal blijken: effectieve – interventie op het gebied van opbrengstgericht werken in de middenbouw van het basisonderwijs. De kern is een nascholingsprogramma met drie componenten, te weten 1) leerstandaarden en prestatiedoelen voor iedere leerling, 2) opbrengstgericht werken en 3) vakspecifieke kennis en instructiepraktijken. Het onderzoek maakte onderdeel uit van een grootschalig project met de naam Streef, uitgevoerd op bijna 100 basisscholen, in samenwerking tussen het GION, Cito en de schoolbegeleidingsdiensten Cedin en Markant.

Betere ontwikkelingsmogelijkheden voor kleuters – Mayra Mascareño promoveert in april

10 april a.s. is de datum waarop Mayra Mascareño haar dissertatie Learning opportunities in kindergarten classrooms verdedigt. Mayra onderzocht hoe talige interacties tussen leraren en kleuters verlopen tijdens voorleessessies. Ze deed dit in het kader van een grootschalig interventie-onderzoek in Santiago de Chile, opgezet door wetenschappers van de Harvard University onder leiding van Catherine Snow in samenwerking met Chileense onderzoekers. Het onderzoek wijst uit dat er verbanden zijn tussen leerkracht-kind interacties en de ontwikkeling van het kind, maar deze verbanden zijn redelijk complex. Algemene aanwijzingen voor wat een goede klasseomgeving kenmerkt dragen wel bij aan een minimumniveau van kwaliteit in de voor- en vroegschoolse educatie, maar ze vormen geen recept voor succes voor elk kind. De bevindingen wijzen uit dat om een gelegenheid tot leren te creëren de interactie moet aansluiten bij wat het kind nodig heeft en waar hij of zij op dat moment klaar voor is.

Voor het allerlaatste nieuws: zie www.gion.nl

5.2 Scriptie-titels van afgestudeerde Onderwijskunde studenten

Balk, Frank	Hulpaanwijzingen voor computerondersteund oplossen van toepassingsopgaven rekenen: in audio of tekst? 2012.
Balkenende, Eva	Differentiatie in het primair onderwijs. Baat het niet dan schaadt het niet? 2012.
Beks, Mariëtte	Zelfsturend leren: Wie heeft het stuur in handen? In hoeverre dragen sociale interne condities en ervaren omgevingscondities bij aan zelfsturend leren van eerstelijns managers van ING Bank in Nederland. 2012.
Berg, Brenda van den	Motivatie en Scaffolding. Een onderzoek naar de ontwikkeling van motivatie bij brugklassers van het vmbo en de relatie met het gebruik van diagnostische strategieën door de docent. 2012.
Blom, Bas	Verwachtingen van leraren en leerlingen over leerprestaties. Een onderzoek naar de samenhang met de kwaliteit van het basisonderwijs in Noord-Nederland. 2012.

- Bussink, Maryvon
 Ontwikkelingen rondom ontwikkelingsperspectieven. Onderzoek naar het innovatieproces bij de invoering van ontwikkelingsperspectieven binnen een schoolbestuur.
 2012.
- Bijker, Femke
 Passend onderwijs voor leerlingen met gedragsproblemen en de samenwerking met jeugdzorg. Een explorerend survey-onderzoek naar de attitude van leerkrachten en jeugdhulpverleners.
 2012.
- Bijker, Femke
 De pedagogische professionaliteit van leerkrachten en jeugdhulpverleners nader onderzocht: een casestudy naar het behandelingsprogramma Zorg Onderwijs.
 2012.
- Compagne, Wisanne
 Het belang van de enthousiaste leerkracht. Een kwantitatief onderzoek naar de samenhang tussen het enthousiasme van de leerkracht en de motivatie en leerprestatie van de leerling.
 2012.
- Diest, Joyce van
 Off-line gemeten metacognitie bij begrijpend lezen. Het effect van een vraaggestuurde training op off-line gemeten metacognitie en de voorspellende waarde hiervan op de prestaties van leerlingen.
 2012.
- Frédrik, V.T.
 Effectieve Professionele Ontwikkeling van Leraren Basisonderwijs. Onderzoek naar het verband tussen de intensiviteit van deelname aan het programma 'Gebruikmaken van Opbrengsten' en de mate van Differentiëren in de klas.
 2012.
- Goot, W.E. van der
 Studiewisselaars in het Hoger Onderwijs. Het effect van wisselen van studie op studiesucces.
 2012.
- Groen, Klaas
 Conceptualisering van wereldburgerschap. Het is niet wat je ziet, maar hoe je er naar kijkt.
 2012.

- Groot, Jetske Lysbeth de
 Gemotiveerd voor de groep. Een onderzoek op basis van de FIT-Choice vragenlijst naar de factoren (motieven en ideeën) die de keuze beïnvloeden voor het beroep van leraar basisonderwijs.
 2013.
- Groot, Maria, Helena de
 Inzicht in het primaire hulpverleningsproces van '10' voor Toekomst. Een onderzoek naar de concrete hulpverlening van de ambulante afdelingen van het Leger des Heils Noord middels de implementatie van de verrichtingenlijst KIPP.
 2012.
- Groot Koerkamp, E.M.
 Competentiebeleving en globaal gevoel van eigenwaarde bij jongeren met cerebrale parese. Een eerste inventarisatie voorafgaand aan de Constraint Induced Movement Therapy.
 2012.
- Groote Punt, E.A.H.
 Wie zit er vast? Een doelgroepbeschrijving van jongeren in Justitiële Jeugdinstelling Het Poortje, locatie Juvaïd.
 2012.
- Jong, S.M.de
 De invloed van het bindend studieadvies op motivatie en studiesucces van studenten aan de Technische Universiteit Delft.
 2012.
- Kalsbeek, Margriet
 Begrijpend lezen in het middelbaar onderwijs. Een kwalitatief onderzoek naar het leesonderwijs aan eerstejaars mbo niveau-2 leerlingen op ROC Noorderpoort.
 2012.
- Kooistra, Dictus
 Het zelfconcept van hoogbegaafde leerlingen in groep 3 en 4 van het basisonderwijs.
 2013.
- Kool, A.
 Identificeren van excellente studenten.
 2012.
- Koopman, Berdien
 Vormingsidealen van opleidingen tot leraar basisonderwijs. Een vergelijking tussen de PABO en de ALPO in een casuonderzoek.
 2012.

- Kruidhof, Greetje
 Diagnostiek vanuit leervaardigheid.
 2013.
- Kruip, Kees
 De waarde van de organisatiecultuur binnen Cendris Leeuwarden. Een onderzoek naar organisatiecultuur in een veranderde omgeving binnen Cendris Leeuwarden.
 2012.
- Kuiper, Ruerd, Palma, Marrit
 Aanwijzingen voor differentiatie in de handleiding van de lesmethode: een inhoudsanalyse en vergelijking voor tekenen en begrijpend lezen.
 2012.
- Linde, Wendy de
 Uitvoerbaarheid van Deliberate Practice in een stage gezondheidszorg voor tweedejaars MBO-ers.
 2012.
- Majoor-Boot
 Leiderschapstijlen in een lerende schoolorganisatie.
 2012.
- Metsmakers, Martine
 Analytische kwaliteiten in het basisonderwijs. Een onderzoek naar de analysevaardigheden van groepsleerkrachten in het kader van opbrengstgericht werken.
 2012.
- Molenaar, Johanna
 Talentvolle leerlingen claimen plek.
 Leerlingen met een havo/vwo-advies en gedragsproblemen komen op hun plek met aangepast onderwijs.
 2012.
- Moleveld, I. M.
 De bijdrage van Assessment for learning.
 Een onderzoek naar de invloed van AfL op de motivatie, betrokkenheid en leerstijl van studenten en de leerbaarheid van de vakinhoud.
 2013
- Oldenbeuving, Marloes. S.
 Leerprestaties van leerlingen met een ontwikkelingsperspectief in het speciaal basisonderwijs.
 2012.
- Renting, Nienke
 Begrijpend lezen vanuit de Vraag. Een onderzoek naar digitaal ondersteund begrijpend lezen in groep 7.
 2012.

- Scheer, E.A. van der
Reliability and validity of the assessment of teacher quality in thin slice teacher observations.
2012.
- Schleper, Marjolein
De fysieke ruimte van kindercentra. Onderzoek naar de invloed en betekenis van de indeling en inrichting van ruimten binnen voorschoolse voorzieningen.
2012.
- Sikkens, A.J.
Het effect van coaching van de docent bij het toepassen van de Denkstimulerende Gespreksmethodiek om het 'leren leren' te bevorderen.
2012.
- Sloot, Mirjam van der
Leerstrategieën en rekenstrategieën in het basisonderwijs.
2012.
- Smit, Jaap; Vree, Linda
Doorstroom in het Voortgezet Onderwijs.
2012.
- Snijder, Marieke
Drie collegemethoden met elkaar vergeleken. Vergelijking van drie collegemethoden bij de derdejaars vak Statistiek 3 bij de opleiding Pedagogische wetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen.
2012.
- Vessies, C.A.J.M.
Eye-opener. Een onderzoek naar de leesstrategie visualiseren.
2012.
- Vink, Joost
Effectiever studeren met specifieke feedback. Een experimenteel onderzoek onder eerstejaars pedagogiekstudenten.
2012.
- Volker, J.M.
Attitude ten aanzien van honoursonderwijs. Een exploratief onderzoek bij de Hanzehogeschool Groningen.
2012.
- Vries, Anouk de
Een onderzoek naar de aanmeldingsredenen voor het Medisch Kleuter Dagverblijf van Elker te Veendam.
2012.

Vries, J.M.E.

Effect van motivatie op de leerprestaties.

2012.

Xu, Lukas

The effects of the Dunn and Dunn model applied to civil engineering students.

2012.

De Nieuwsbrief is een uitgave van de
Alumnivereniging Onderwijskunde Rijksuniversiteit Groningen (AVOG)

Redactie:

Bestuur AVOG

Roelof Nijenbanning

Pauline Bakker

Maartje van den Bogaard

Carla Rink

Robert Smeenk

Willeke Steursma

E-mail: bestuur.avog@gmail.com

Website: www.avogroningen.nl

Aanmelding

U kunt zich aanmelden voor deze dag door een email te sturen naar: bestuur.avog@gmail.com.
Vermeld s.v.p. of u wel of niet lid bent van AVOG en voor welke activiteiten u zich aanmeldt (ALV/
Lezingen/Borrel/Diner)

U kunt ook onderstaande strook invullen en opsturen naar:

RUG AVOG
p/a GION, Sonja Abels
Grote Rozenstraat 3
9712 TG Groningen

AANMELDING AVOG ALUMNIDAG OP 13 juni 2014

Naam: _____

Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____

Emailadres: _____

Wel / geen lid van AVOG

Meldt zich aan voor de volgende activiteiten:

- ALV
- Lezingen
- Borrel
- Diner

